

WITTE DONDERDAG: LIEFDE DIE ZICH VERLIEST AAN MENSEN

Donderdag 2 april 2015 - Dominicuskerk Utrecht

INLEIDING

Vanavond vieren wij hoe onze Heer Jezus tijdens een paasmaal aan ons doorgeeft wat hij zelf ontvangen heeft:

zijn leven, de liefde die in hem is

– heel de bewogenheid van God die ooit gezegd heeft:

IK BEN ER EN IK ZAL ER ZIJN

om met jullie uit het slavenland weg te trekken.

Die bewogenheid van God wordt zijn kruis

en is tegelijk zijn kracht, die hij ons geeft:

Mijn leven, mijn lichaam en bloed, geef ik jullie

als brood van eeuwig leven,

als beker van een nieuwe verbondenheid in één bloed.

OVERWEGING

Afscheid nemen doe je niet zomaar, zeker niet als iemand zijn dood voelt naderen.

Een ziekenzalving kan daarom een intens samenzijn worden voor alle betrokkenen.

Je staat stil bij het leven van de zieke, wat het heeft gebracht,

je verzamelt je rondom hem/haar om de band te beleven die men met elkaar heeft.

De mens die ons moet gaan verlaten vat in een woord, gebaar of symbool samen:

wat haar raakte en bezielde, waarvoor hij ging, wat zij wil overdragen en meegeven

Zo kan er van het laatste samenzijn, naast het verdriet dat er is, veel kracht uitgaan.

Jezus heeft van zijn leerlingen afscheid genomen tijdens een *paasmaal*, het joodse bevrijdingsfeest

Daarmee gaf hij aan: wij gaan voor een nieuwe wereld: het land van God,

waar je niemands slaaf bent, maar in vrijheid je leven opbouwt,

waar mensen geen bedreiging zijn voor elkaar, maar samen optrekken in vrede

Dit ideaal staat meer dan ooit *op de tocht*,

op het moment dat Jezus met zijn leerlingen aan tafel gaat.

De soldaten van de hogepriester komen er al aan om hem af te voeren,

een van zijn leerlingen zal hem voor wat zilverstukken aangeven met een kus,

de leerling die steeds voorop loopt, zal luid roepen: 'die mens: nooit van gehoord';

en de anderen zullen weghollen, zo hard als ze maar kunnen.

Jezus zelf weet het maar al te goed; dat maakt *zijn gebaar aan tafel* zo bijzonder.

Het tekent de wijze waarop hij omgaat

met het menselijk tekort, met het kwaad in de wereld.

Paulus en drie evangelisten vertellen hoe hij brood neemt en dit uitdeelt.

Hij geeft zichzelf in het brood dat hij deelt:

mijn lichaam voor jullie overgeleverd - met die woorden zegt hij:

ik wordt verraden, weggedaan, overgeleverd, ook door jullie,

maar van dit verraad maak ik de gave van mijzelf aan jullie, ik zelf lever mij over,

zoals de graankorrel leven geeft aan aren vol nieuwe korrels.

En hij geeft zichzelf in de beker die rondgaat:

beker van een nieuw verbond; mijn bloed voor velen vergoten – daarmee zegt hij:
mijn levensbloed stroomt uit mij weg, maar ik geef zelf mijn leven aan jullie;
het wordt één stroom van leven, die velen verbindt in één bloedverwantschap

Hij is hier uiterst weerloos en tegelijk uiterst weerbaar;
hij weet wat hij wil: midden in het verraad stelt hij trouw present.
Hij bestrijdt het geweld niet van buitenaf, maar kruipt er in
en van binnenuit breekt hij de afweer open.
En dit wordt de kern van ons geloof:
deze *kwetsbare aanwezigheid* is sterker dan alle geweld.

Johannes brengt dit naar voren met een ander verhaal:
waar heersers de voet zetten op de nek van onderworpen volken
knielt onze meester en leraar aan *de voeten van zijn leerlingen* om ze te *wassen*;
en hij vraagt zijn leerlingen hetzelfde te doen
juist in een wereld van strijd om de macht, als een tegenbeweging.

Het is deze helende inzet in een gebroken wereld
die in elke viering van de eucharistie present komt in brood en beker.
Zoals hij leeft uit de liefde van zijn God zijn Vader,
zo wil in ons komen en ons laden met de kracht van zijn liefde.
Een moeder van een eerste-communicant zei in het voorbereidend gesprek:
Als je van je kind houdt, wil je dat *het beste van jezelf in je kind* komt – ze bedoelde
niet: dat het kind haar karakter krijgt; maar wel: haar geloof, hoop en liefde;
dat het vertrouwen blijft houden wat er ook gebeurt,
dat het open oog krijgt voor een ander en kan meeleven met vreugde en verdriet.
Zo komt Jezus met alles wat in hem leeft, in ons, met alles wat hem drijft.

De Zwollenaar Henk de Lange, lijdend aan de verlamme en fatale ziekte ALS
schreef met de dood voor ogen een gedicht: '*Ecce homo*',
waaruit hier enkele strofen:

*Ik vraag mij af,
waar dacht jij aan
de laatste ogenblikken
van jouw aards bestaan?*

*Dacht jij aan de mensen die jij genas,
omstuwd door een gulzige menigte,
aan de doden die jij opwekte (jij stond voor niets)
of dacht jij aan de disputen die jij, jong nog,
wijsneus, voerde met de Farizeeën in de tempel?*

*Of dacht jij aan het samenzijn
met intieme vrienden, aan Petrus die jou op handen droeg,
maar die, lefgozer, jou op het moment suprême
liet vallen, of aan Judas die met jou gepassioneerd discussieerde, zijn vileine kus?*

*Zoveel vragen,
niemand die het weet,
maar ik hoop dat
Jij ons aankijkt,
in onze laatste ogenblikken.*

GEBEDEN Zozeer hebt Gij ons liefgehad,
dat Gij uw eniggeboren Zoon aan ons hebt gegeven.

Wees dan nabij aan zovelen in deze wereld,
die honger moeten lijden
Laat het tot een eerlijke verdeling komen
van welvaart en macht.

Gedenk, o God, allen die zoeken
naar de zin van hun leven:
dat zij verzadigd worden
door meer dan brood alleen

Wij bidden U voor alle volken:
dat zij Jezus Christus leren kennen
die zijn bloed heeft gegeven
voor het leven der wereld

Wij bidden U om troost
voor hen die berooid zijn en verlaten:
dat zij mensen ontmoeten die hun nood verstaan
en hen helpen vertrouwen in Gods goedheid.

Gedenk onze gemeenschap
die samenkomt rond de tafel van de Heer:
Laat de beker van het verbond die wij drinken
ons verenigen in één bloedverwantschap met Hem.

Jozef Essing o.p.